Geachte voorzitter,

I. Inleiding

Vandaag praten we over de begroting voor 2024 van de gemeente Raalte. We kunnen dat in alle vrijheid doen en onder normale omstandigheden. Elders in de wereld is dat anders. Er is een hoop ellende. De mensheid is tot mooi dingen in staat maar ook tot vreselijke zaken zoals oorlogen. Wanneer houdt dit eens op? We hebben daar weinig invloed op maar het is wel goed om daar even stil bij te staan.

Terug naar de begroting 2024. Het totale budget bedraagt 128 miljoen euro. De belangrijkste vraag is: hoe gaan we dit geld gebruiken? We zijn het eens met veel voorstellen die in de begroting zijn opgenomen. Deze voorstellen passen goed bij de drie belangrijke doelen die we samen hebben afgesproken. Daarom willen we graag het college en de ambtenaren bedanken voor hun inzet. De begroting is overzichtelijk en gemakkelijk te begrijpen.

Zoals gezegd. We zijn het met veel eens. Maar niet met alles. We hebben in eerste instantie een aantal vragen over het voorgestelde financiële beleid en op onderdelen over het inhoudelijk beleid. . Deze vragen stellen we aan zowel het college als aan de andere politieke partijen in de raad. We zijn namelijk erg benieuwd naar hun standpunten. Daarnaast hebben we een aantal concrete ideeën om de begroting en/of het beleid te verbeteren.

II. Allereerst de vragen.

A. Financieel beleid.

1. Schrappen op bestaand beleid om nieuwe plannen te betalen

We hebben afgesproken om kritisch te kijken naar bestaand beleid om nieuwe plannen te financieren. Het college heeft hiervoor vanaf 2026 jaarlijks € 450.000 opgenomen. Kan het college uitleggen waar dit bedrag op gebaseerd is en voorbeelden geven van mogelijke besparingen? Daarnaast vragen we waarom er in de komende 4 jaar € 109.000 per jaar wordt uitgetrokken voor ondersteuning. Dit lijkt ons nogal hoog, het eerste jaar levert dan al geen winst op. Kan dit niet binnen de bestaande formatie opgelost worden? Er wordt veel nieuw beleid ontwikkelt, maar we mogen toch verwachten dat het ook tot de reguliere werkzaamheden behoort om met gezond boerenverstand te kijken naar bestaand beleid,. Daarom de vraag of het bedrag geschrapt kan worden, of in ieder geval fors verlaagd kan worden.

2. Inflatie en indexering van kosten, belastingen, enz.

Inflatie heeft het afgelopen jaar de prijzen doen stijgen, en dit heeft gevolgen voor zowel de inwoners als de gemeente. Om de kostenstijging door inflatie op te vangen zul je dat normaal gesproken moeten doorberekenen, anders ontstaan er financiële gaten. Als we dan kijken naar de begroting dan roept het bij ons toch een aantal vragen op.

- de toeristenbelasting wordt met 50% verhoogd.
- Het tarief voor marktgelden, precariorechten wordt verhoogd met 8%;
- De tarieven voor leges zijn in vele gevallen niet kostendekkend
- Het tarief voor onroerendzaakbelasting wordt voor het 2^{e} jaar niet verhoogd of beter gezegd niet geïndexeerd. De opbrengst wordt geraamd op afgerond 9 miljoen euro. Indien wel geïndexeerd zou worden dan bedraagt de extra opbrengst structureel 1,3 miljoen euro.

Kan het college nog eens uitleggen waarom deze lijn is gekozen en dan vooral toelichten waarom voor de toeristenbelasting een forse verhoging wordt toegepast , waar de extra opbrengst voor wordt gebruikt en waarom bij bijvoorbeeld leges geen forse tariefsverhoging is toegepast.

Daarnaast de vraag hoe het college het structurele financiële effect van het niet indexeren van de ozb denkt op te vangen. Dit ook met het oog op de verwachting dat we vanaf 2026 een tekort verwachten van omstreeks 3 miljoen euro per jaar. Dit ontstaat voor een deel door de forse daling op vergoeding van het rijk. Het is terecht dat we het rijk aanspreken op deze daling, maar we kunnen het rijk toch niet aanspreken op het tekort dat ontstaat door het niet indexeren van de ozb.? Hoe zien het college en de andere raadsfracties dit?

B. Inhoudelijk Beleid

Over het inhoudelijk beleid hebben wij de volgende vragen en opmerkingen .

1. Wonen

Wij vragen het college:

- Vaart te maken met de bouw van 1500 woningen voor de lokale behoefte, dus behoefte per dorp, met aandacht voor betaalbare woningen, bouwen van flexwoningen, duurzaam bouwen en voldoende huurwoningen
- Duidelijkheid geven over wat nu onder een starterswoning wordt verstaan. Over welk bedrag hebben wij het nu? Voorstel van GemeenteBelangen: ga uit van maximaal € 325.000
- Extra aandacht te geven aan de mogelijkheden voor woningsplitsing, bouw van mantelzorg-woningen, omzetten van winkel in woonbestemming, het her ontwikkelen van locaties in het centrum. Ook VAB in het buiten gebied biedt kansen.

GemeenteBelangen is bereid om hiervoor extra geld te trekken. Voor het realiseren van de woningopgave is voor ons niet leidend de winst van het Grondbedrijf of de hoogte van de reserve van het Grondbedrijf. Kortom het mag wat kosten. Delen het college en de andere raadsfracties deze mening?

2. Onderwijshuisvesting

Er zijn mooie plannen voor renovatie en nieuwbouw van scholen in verschillende dorpen. Het belang van goede schoolhuisvesting is duidelijk, maar de kosten zijn gestegen. Hoeveel, dat weten we nog niet? Maar als vertrekpunt de vraag: is het college bereid om extra geld vrij te maken voor goede onderwijshuisvesting? En wat vinden andere raadsfracties hiervan?

3. Armoedebestrijding

De groep van werkende inwoners met een laag loon die niet meer kunnen rondkomen groeit en dan met vooral de groep die net niet in aanmerking kan komen voor toeslagen. Welke acties gaat het college ondernemen om te voorkomen dat deze groep in de schulden belandt, waardoor de problemen nog groter worden

4. Verslavingsproblematiek

We zien een toename van alcohol-, drugs- en gokverslaving, vooral onder jongeren. We doen een dringend beroep op het college om hier extra op in te zetten en horen graag hoe het college de omvang van de problematiek terug kan dringen

5. Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer wordt beperkt, vooral in de weekenden. De buurtbus rijdt minder vaak en alleen doordeweeks overdag. Kan het college onderzoeken hoe we de buurtbus 's avonds en in het weekend weer kunnen laten rijden en met een voorstel terugkomen in de raad? Hetzelfde geldt voor de scholierenlijn naar Zwolle

6. Inburgering van statushouders

Het is belangrijk dat statushouders snel kunnen integreren, Nederlands leren en werk vinden. Gebleken is dat de doorstroming naar het arbeidsproces moeizaam gaat omdat het taalniveau nog te veel een obstakel is. Daarom vragen wij het college hier extra op te investeren

III. Voorstellen voor aanpassing van begroting en/of beleid

Nu willen we onze concrete voorstellen voor aanpassingen van de begroting en/of het beleid delen.

1. Subsidieregeling voor sportaccommodaties

We stellen voor om gedurende vier jaar, vanaf 2024, maximaal € 100.000 beschikbaar te stellen voor een subsidieregeling voor sportaccommodaties die in eigendom en beheer zijn bij stichtingen en verenigingen. Dit is belangrijk om sport toegankelijk en betaalbaar te houden, vooral voor vrijwilligersorganisaties.

Om ons voorstel kracht bij te zetten zullen wij een amendement indienen. De tekst hiervan luidt als volgt (tekst amendement). Graag horen wij de reacties hierop van de andere raadsfracties.

2. Verhoging toeristenbelasting

Inwoners betalen via de onroerendzaakbelasting voor gemeentelijke voorzieningen. Toeristen maken hier ook gebruik van, dus is het redelijk dat ze bijdragen via toeristenbelasting. Het tarief wordt echter met 50% verhoogd. We vinden dit tijdstip van aankondiging laat, missen een goede onderbouwing en willen graag dat de mogelijkheden van tariefdifferentiatie samen met de recreatieondernemers onderzocht wordt. Daarom stellen we voor om de verhoging voor 2024 te beperken tot 8% en de verdere verhoging vanaf 2025 in te laten gaan waarbij ook tariefdifferentiatie wordt ingevoerd. Het eenmalige tekort in 2024 dekken we uit de algemene reserve. Ook hiervoor hebben wij een amendement ingediend.

Dit is onze reactie in eerste termijn. Dank u wel, voorzitter.